

- ◎ 梁启超笔下的中国殖民伟人
- ◎ 海外华人的民主政治先锋
- ◎ 客家人向外迁徙开拓的楷模
- ◎ 西婆罗洲社会发展的功臣

罗芳伯及东万律 兰芳政权研究

A Research on Lo Fang-bo and Lan-fang regime in Mandor Borneo

李欣祥 著

- ◎ 二百多年前海外华人创建的独立政权
- ◎ 与美国同时期建立的民主共和政府
- ◎ 持续一百零八年后被荷兰军队所灭
- ◎ 数十万华裔留在海外成为当地的主人

中國文化出版社
CHINA CULTURE PUBLISHING HOUSE

罗芳伯及东万律 兰芳政权研究

A Research on Lo Fang-bo and Lan-fang regime in Mandor Borneo

李欣祥 / 著

中國文化出版社
CHINA CULTURE PUBLISHING HOUSE

中国文化出版社

图书在版编目 (CIP) 数据

罗芳伯及东万律兰芳政权研究 / 李欣祥 著. — 中国文化出版社, 2014. 09

ISBN 978-988-13193-8-8/Z. 1750

I. 罗… II. 李… III. 史学研究. 罗芳伯. 东万律兰芳政权—中国—当代 IV. 3679

中国文化出版社 CIP 数据核字 (2014) 第 20140392 号

罗 芳 伯 及 东 万 律 兰 芳 政 权 研 究

作 者: 李欣祥

出 版: 中国文化出版社

网 址: <http://www.zgwh.cn>

总 编 审: 中国文化出版社国内编审处

地 址: 北京市丰台区六里桥北里甲 1 号

责任编辑: 红 玉

装帧设计: 北京烜晟博雅文化传播有限公司

印 刷: 中国文化出版社印刷厂

开 本: 880×1230mm1/32

字 数: 180 千字

印 张: 7

印 数: 1000 册

版 次: 2014 年 9 月第 1 版 第 1 次印刷

书 号: ISBN 978-988-13193-8-8/Z. 1750

定 价: 28.00 元

版 权 所 有 • 侵 权 必 究

国内编审处: 010-56705815

E-mail: zgwh0126@126.com

目 录

- 001/ 内容提要 (繁体汉字)
- 004/Summary (英文提要)
- 007/Ringkasan (印尼文提要)
- 011/ 引 言
- 013/ 第一章 罗芳伯及东万律兰芳政权史实的传播
- 040/ 第二章 兰芳公司后期的一些历史事实
- 050/ 第三章 关于东万律兰芳政权的名称及其性质的争论
- 072/ 第四章 罗芳伯及兰芳公司与华盛顿及美利坚合众国
初期的比较
- 076/ 第五章 罗芳伯传世诗文研究
- 087/ 第六章 清中期嘉应州石扇堡的社会环境及其对罗芳
伯成长的影响
- 092/ 第七章 罗芳伯对坤甸社会的影响及兰芳公司在坤甸
的遗迹考察
- 106/ 第八章 罗芳伯对故乡石扇的社会影响及其故居遗址
遗裔调查
- 119/ 第九章 关于罗芳伯加入天地会之考辨及其它应讨论
和澄清的说法
- 141/ 第十章 罗芳伯及东万律兰芳政权研究的历史意义和
现实意义

149/	第十一章	罗芳伯年谱及兰芳公司大事年表
153/	第十二章	附录文章及笔者的校释
188/	第十三章	兰芳公司历代领导人的故乡及遗裔调查
198/	第十四章	戴燕国王吴元盛事迹及其故乡遗裔调查
204/	第十五章	兰芳公司所属地域地名示意图及本书中出现的西 婆罗洲地名中、印尼文对照表
209/	参考书目	
211/	附录外文参考资料	
213/	后 记	

『羅芳伯及東萬律蘭芳政權研究』

內容提要

在亞洲大陸東南部的茫茫大海中，有一個世界排名第三的大島叫婆羅洲，面積達七十三萬平方公里。現在這個島的大部分屬於印尼的加里曼丹。十六世紀之前，島上生活着達雅族人，但他們還處在落後的原始社會。有一些馬來人從馬來半島渡海來到這裏，建立了幾個小王國。十八世紀中期，婆羅洲西部發現了金礦，消息很快就傳到國外。南吧哇王從汶萊聘請了十幾位華人礦工來開挖金礦，取得了很好的收益。三發蘇丹也聘請了一些華人來開採金礦。於是，許多華人聞風而至，紛紛乘船漂洋過海來到西婆羅洲採金，當地的華人很快達到幾萬人。

羅芳伯就是這些華人當中的一員，他來自中國廣東嘉應州（現在稱梅縣）。在他的家鄉石扇堡，他曾經為了科舉考試而學習古典文學和詩詞。不幸的是他未能考取功名，在科舉失敗之後，他於 1772 年三十五歲時來到坤甸。最初他曾經做過礦工，後來以教書為業。由於他樂以助人而又具有聰明智慧，他很快就團結了一批來自中國的礦工來開採金礦，在他手下聚集了成百上千個華人。不久當地的達雅族人暴亂，羅芳伯應坤甸蘇丹的請求帶領手下的工人幫助平息了暴亂。事後坤甸蘇丹很感激羅芳伯，劃出一塊很大的地區送給他管轄。羅芳伯的勢力和聲望很快上升，1777 年他在西婆羅洲東萬律建立了一個獨立政權，名叫蘭芳公司。因為在中文裏“公司”的含義就是“公共事務的管理”，相當於英文中的“Republic”，加上公司實行的是選舉和村莊自治制度，當時的荷蘭學者和官員都把這個政權稱為“小共和國”。在羅芳伯的統治之下，有兩萬多個華人從事開礦和農業耕種，還有二十多萬達雅族人。蘭芳公司

的領土面積達到一萬五千多平方公里。

作為第一任首領，羅芳伯由當地華人選舉產生，他的稱號叫做“大哥”，對外則稱為“大總制”。在他管轄的地方，比較大的市鎮由稱為“二哥”的副首領管理政務，而每一個村莊都由稱為“尾哥”和“老大”的人來協助管理政務。在行政機構方面，首都東萬律設置“總廳”，在坤甸、沙拉蠟、佇南、萬諸居等地設有九個“副廳”來處理公務；為了公平辦案，在首都東萬律設有“總裁判廳”，在坤甸、松柏港、八角亭、萬諸居和萬那等地設有五個裁判所來處理民間訴訟。在萬喇港口、沙壩達、高坪、阿亦華帝、寶恩等水陸口岸設置關卡徵稅和控制人員出入。凡從事貿易、開礦、種植的人和進口貨物都要納稅，每個家庭要交戶稅，每個人則要納人頭稅。他們有一支六千多人的武裝民兵來保衛領土和人民的安全。在羅芳伯統治之下的西婆羅洲人民過着和平而幸福的生活。

在蘭芳政權內部，他們採取鄉村自治和民主管理的方式，人民有權選舉和罷免領導人。如果領導人死亡或有失職行為，人民有權選舉新的領導人來取代他。1795年，五十八歲的羅芳伯去世，人民選舉江戊伯接替他成為新一任領袖。江戊伯死後，闕四伯、宋插伯、劉台二和另外五位領導人分別由人民選舉而繼任，蘭芳公司的政府和有效統治一共延續了一百零八年。

羅芳伯是一位偉大的政治家和軍事家，此外他也是一位學者和傑出的詩人。他的傳世之作有一首詩和兩篇古文。在這些作品中，羅芳伯展示了他的創業雄心和政治抱負。透過這些作品，我們可以領略到他的治國才能和文學修養，也可以對當時西婆羅洲的社會有更多的瞭解。

1823年，荷蘭軍隊來到西婆羅洲，他們開始使用武力手段對付蘭芳公司，1854年蘭芳公司終於成為荷屬東印度的附庸，僅僅保留有限的獨立性。過了三十年，當最後一任領導人劉阿生於1884年去世後，荷蘭

軍隊佔據了蘭芳公司首都東萬律，搗毀了總廳，撕去了旗幟，蘭芳公司滅亡了。然而從那時起，成千上萬的華人依然居住在當地。直至現在，還有六十多萬華人作為當地的主人，以印度尼西亞共和國公民的身份繼續為西加里曼丹省的開拓和發展而努力。

當中國和歐洲還處於封建社會，婆羅洲的達雅族人還處於原始社會，而馬來人還在建立小王國的時候，羅芳伯和他的同伴們已經在西婆羅洲建立起一個民主獨立的共和國。他們的民主共和精神完全可以和華盛頓建立美利堅合眾國的功績相媲美。

由於缺乏史料記載，我們對羅芳伯及蘭芳公司的瞭解僅僅局限於此，但是目前可能還有很多中國人對此歷史事件一無所知。一百多年以來，有賴於許多學者的記錄和研究，我們才能有幸看到一個偉大領袖羅芳伯的形象和千萬個華人對開拓西婆羅洲的歷史貢獻。為此我們要感謝荷蘭學者高延（J.J.M.de Groot）等人和謝清高、林鳳超、余瀾馨、溫雄飛、羅香林、袁冰凌等許多中國學者在這個領域所做的研究工作。本書是作者對多年來搜集和整理的一些資料作系統研究的結果，希望能為這個領域的研究者提供一些參考。我也期望看到有越來越多的人加入到這個研究領域，將來能夠取得更多更好的研究成果。

李欣祥 2014 年 8 月 2 日於深圳

A Research on Lo Fang-bo and Lan-fang regime in Mandor Borneo

By Li Xin-xiang

【Summary】 In the ocean by the southeast Asian continent, there is the third largest island of the world, its name is Borneo. Most of this island now belongs to the Kalimantan Indonesia. In earlier 16th century, the island was inhabited by Dayak people who were still in the primitive society and relatively backward. Some melayu came from malay peninsula and set up several small kingdoms there. In the middle of 18th century, a new discovery of gold mines in Western Borneo soon spread abroad. A dozen Chinese workers were hired from North Borneo for gold mining by the King of Mampawa, and had a good economic interest. The Sultan (the King of melayu) of Sambas had also hired some of the Chinese workers to dig the gold mine. Thus, many Chinese people went across the oceans by boat to the western Borneo for gold mining.

Lo Fang-bo was one of them who came from Jiayingzhou (now Meixian), Guangdong province. In his home village Shishanbao, he studied Classical Chinese Literature with academic and political ambitions. Unfortunately, he could not pass the exam and failed to realize his dream. He arrived at Pontianak in 1772 when he was 35 years old. First he worked as a gold miner, and then as a teacher. Because he was good at helping others and had intelligence and wisdom, he soon organized his fellow countrymen for gold mining. Hundreds of Chinese workers were in his leadership. When the local Dayak people revolted, Lo leaded his men to help the Sultan of Pontianak to suppress mutinies. After the violence was quelled, the Sultan was so thankful to Lo that he granted a large area of land in Pontianak to Lo. So Lo's prestige and power grew up soon. Finally in 1777, he set up an independent regime in

Mandor Western Borneo named “Lan-fang Kongsí”, and “Kongsí” means “republic” in Chinese. So at that time, some Dutch scholars and officers called the regime “A small Republic”. Under Lo’s rule, there were over twenty thousands of oversea Chinese who were engaged in agriculture and mining as well as two hundred thousand of Dayak people. The territory area of Lan-fang Kongsí covered over fifteen thousand square kilometres.

As the first leader, Lo was elected by the local Chinese people. His title was “Dage”, which means “eldest brother” in Chinese, and called Great Command on diplomacy. Under Lo’s reign, there were some vice-leader called “Erge”, means “elder brother” in the larger town. While some were called “Weige”, means “youngest brother” in every village of the territory. Of the institutional settings, there were a General Assembly Hall in the Capital Mandor, and eight Deputy Assembly Hall in Senaman, Pontianak, Landak, Toenang etc. For fair trial, there were a Highest Trial Hall in the Capital Mandor and five law courts in Menjoekei, Sungei purun, Poko Klappa, Pontianak and Landak. Several checkpoints were set up for taxation and control Personnel accessing on Tarap port, Sepada, Ngapang and Koeboe Tengah ect. People had to pay taxes for business, mining, plantation and goods import. Each family had to pay Household tax and individual had to pay a poll tax. They have a more than six thousand armed militia to defend the security of the territory and its people. Under Lo’s rule, people had a peaceful and happy life in Western Borneo.

In the “Lan-fang” regime, they had a villager autonomy democratic management. People had the right to elect and remove their leaders. If the leader is dead or because of his dereliction of duty, a new leader will be elected by all the people. After Lo died when he was 58 years old in 1795, a new leader named Jiang wu-bo was elected and replaced him. After Jiang’s death, the Que, Song, Liu and another five leaders were elected by the local people. The regime and government covered a period of 108 years.

In addition to a politician and a strategist, Lo Fang-bo was also a scholar and an outstanding poet. He wrote a poem and two articles which were handed down for generations. In these writings, he showed his ambitions

and aspirations. And through these works, we can know something about his cultivation of literature. Besides, we will have a better understanding about the society in Western Borneo at that time.

When the Dutch Army arrived at Western Borneo in 1823, they used the military force to repress Lan-fang government to become an auxiliary of the Dutch East India but there were some independence. After 30 years, when the last leader Liu A-sheng died in 1884, the Capital Mandor was occupied by the Army of Dutch East India. The regime of Lan-fang Kongsì died out. But since then, tens of thousands of Chinese people still lived there and continued to strive for the development of economy in Western Borneo. Now they are living there as the masters, as the citizens of the Republic of Indonesia.

When China and Europe were still in the feudal society, Melayu in Borneo were set up small kingdoms, and Dayak people still lived in the primitive society. Luo fang-bo and his partners had created a civilized independent Republic. Their spirit of democratic and republic could be comparable to Washington who established the United States of America.

Because of lack of the historical records, we only know a little about the Lo Fang-bo and Lan-fang Kongsì. Many Chinese people maybe still know nothing about that. With a hundred years of research by many scholars, we can see an image of great leader Lo Fang-bo, and the great achievement of tens thousands of oversea Chinese for Western Borneo development. We also should be thankful for the Dutch scholar Dr.J.J.M.de Greet etc. and many Chinese scholars such as Xie qing-gao, Lin feng-chao, Wen xiong-fei, Luo xiang-lin and Yuan bing-ling etc. They had done a lot of research on this subject. This book is the result of many years of systematic research and data collected, hoping to provide a reference for researchers in the field. Also I hope more and more people involve in this research field and we will see more achievement in the future.

(August. 2. 2014. Shenzhen)

(proofread by Chen Liu-qing)

Lo Fang-bo dan Rezim Lan-fang di Mandor Kalimantan (Borneo) Barat

Oleh : Lie Xin-xiang

【Ringkasan】 Borneo merupakan pulau terbesar ketiga di dunia, terletak di lepas pantai tenggara benua asia, luas 730,000. Km², sebagian besar pulau ini sekarang milik Kalimantan, Indonesia. Sebelum abad ke-16, pulau ini dihuni oleh orang-orang Dayak yang masih merupakan masyarakat primitif dan relatif terbelakang sejumlah orang melayu yang berasal dari semenanjung Melayu, mendirikan beberapa kerajaan kecil disana. Pada pertengahan abad ke-18, sebuah penemuan baru tentang tambang emas di Borneo Barat segera menyebar ke luar negeri. Belasan pekerja Tiong-Hua didatangkan dari Borneo Utara untuk menggali tambang emas oleh Raja Mampawa, dan memperoleh hasil yang baik lalu sultan (Raja Melayu) dari Sambas juga memperkerjakan beberapa pekerja Tiong-Hua menggali tambang emas. Dengan demikian semakin banyak orang Tiong-Hua yang menyebrangi lautan dengan perahu ke Borneo Barat untuk penambangan emas.

Lo Fang-bo adalah salah satu dari mereka yang datang dari Jiayingzhou (sekarang Mei-Xian), kota di provinsi Guangdong. Dikampung halamannya, Shishanbao, ia belajar sastra klasik Tiong-Hua dengan ambisinya dalam bidang akademik dan pemerintahan. Sayangnya, ia tidak lulus ujian dan gagal mewujudkan mimpinya. Dia merantau ke pontianak pada tahun 1772 ketika ia berusia 35 tahun. Pada awalnya, ia bekerja sebagai penambang emas, kemudian menjadi seorang Guru. Karena dia senang membantu orang lain dan memiliki kecerdasan dan kebijaksanaan, kemudian ia mengumpulkan orang-

orang sekampungnya untuk melakukan penambangan emas. Ratusan bahkan ribuan pekerja Tiong-Hua berada dibawah kepemimpinannya. Ketika orang-orang Dayak memberontak, atas permintaan Raja-raja. Lo Fang-bo memimpin anak buahnya untuk membantu Sultan Pontianak menumpas pemberontakan tersebut. Setelah pemberontakan itu berhasil di berantas, Sultan sangat berterimakasih kepada Lo dan memberikannya lahan yang luas di Pontianak. Setelah kejadian tersebut prestise dan kekuasaan Lo menjadi besar. Akhirnya pada tahun 1777, ia mendirikan sebuah Rezim Independen di Mandor, Borneo Barat, bernama "Lan-fang Kongsí", "Kongsí" berarti mengurus urusan umum, dalam bahasa Mandarin mirip dengan Republik pada saat itu, sebagian kalangan berpendidikan dan pejabat Belanda menyebut Rezim tersebut (A small republic). Dibawah pemerintahan Lo, terdapat lebih dari duapuluh ribu orang Tiong-Hua yang bergerak dibidang pertanian dan pertambangan, serta dua ratus ribu lebih orang Dayak. Wilayahh kekuasaan Lan-fang Kongsí lebih dari 15,000 km².

Lo terpilih oleh orang-orang Tiong-hua setempat sebagai pemimpin pertama, gelarnya adalah "Dage", yang berarti "kakak tertua" dalam bahasa Mandarin. Dibawah pemerintahan Lo, ada beberapa wakil pemimpinnya di Kota besar yang disebut "Erge", atau berarti (kaka kedua). Sementara beberapa orang yang disebut "Weige", berarti "kaka kecil", sebagai wakil pemimpin disetiap desa wilayah kekuasaannya. Dalam sstruktur pemerintahannya, ada balai kota di ibu Kota Mandor, dan delapan balai perwakilan di Pontianak, Senaman, Toenang, Menjoekei dll untuk mengurus urusan publik; Untuk keadilan dibentuk pengadilan tertinggi di ibu kota Mandor dan lima pengadilan di Menjoekei, Sungai Purun, Poko klappa, Pontianak dan Landak. Di Pelabuhan atau Dermaga Landak, Sapata dll di dirikan pos-pos untuk pemungutan pajak dan mengontrol orang-orang keluar masuk perbatasan. Orang-orang harus membayar pajak perdagangan, pertambangan, perkebunan dan barang import. Setiap keluarga harus membayar pajak rumah tangga dan setiap individu

harus membayar pajak perseorangan. Mereka memiliki sebuah Laskar yang berjumlah enam ribu orang lebih untuk mengamankan wilayah dan menjaga keselamatan rakyat. Dibawah pemerintahan Lo, rakyat Borneo Barat hidup dengan damai dan bahagia.

Dalam Rezim “Lang-fang”, mereka memiliki manajemen Otonomi desa yang demokratis. Setiap orang memiliki hak untuk memilih dan menurunkan para pemimpin mereka jika pemimpin meninggal atau melalaikan tugasnya, pemimpin baru akan dipilih oleh rakyat. Setelah Lo meninggal ketika ia berusia 58 tahun pada tahun 1795, pemimpin baru bernama Jiang Wu-bo terpilih dan menggantikan posisinya. Setelah kematian Jiang, maka Que, Song, Liu dan 5 pemimpin lainnya dipilih oleh rakyat setempat. Rezim dan pemerintahan ini bertahan selama 108 tahun.

Lo Fang-bo selain sebagai seorang politikus dan ahli strategi, ia juga adalah seorang terpelajar dan penyair yang menonjol. Dia menulis sebuah puisi dan dua buah artikel klasik yang legendaris. Dalam tulisannya ia menunjukkan ambisi dan aspirasinya dan melalui karyanya itu kita dapat merasakan dan keahliannya dalam bidang sastra. Selain itu, kita dapat mendapatkan pemahaman yang lebih baik tentang masyarakat di Borneo Barat pada masa itu.

Ketika tentara Belanda datang di Borneo Barat pada tahun 1823, mereka menggunakan kekuatan militer menekan pemerintahan Lan-fang, sehingga pemerintahan Lan-fang tunduk pada Hindia(timur) Belanda namun masih tersisa kemerdekaan yang terbatas. 30 tahun kemudian, ketika pemimpin terakhir Liu A-Sheng meninggal pada tahun 1884, ibu kota Mandor di duduki oleh tentara Hindia Belanda, maka Razim Kongsi Lan-fang tamatlah riwayatnya. Tetapi sekitar enamratus ribu orang Tiong-Hua masih tinggal disana dan terus mengembangkan perekonomian di Borneo Barat, mereka sebagai pelopor pembuka lahan dan sekarang sebagai warga Negara Republik

Indonesia.

Ketika Tiongkok dan Eropa berada pada masyarakat feodal, orang melayu di Borneo berada pada sistem kerajaan kecil, dan orang Dayak masih tinggal dalam masyarakat yang primitif, maka Lo Fang-bo dan rekan rekannya telah menciptakan sebuah Republik Independen yang Demokratis. Semangat Republik dan Demokrasi mereka dapat dibandingkan dengan semangat Washington yang mendirikan Amerika Serikat.

Akibat kurangnya catatan sejarah kita hanya tahu sedikit hal tentang Lo Fang-bo dan Lan-fang Kongsì. Banyak orang Tiongkok yang mungkin masih belum mengetahui hal tersebut. Dengan mengandalkan catatan sejarah dan penelitian oleh banyak sarjana kita dapat melihat citra pemimpin besar Lo Fang-bo, dan prestasi besar dari puluhan ribu orang Tiong-Hua yang telah memberikan sumbangsih dalam pembukaan lahan dan pembangunan di Borneo Barat. Kita juga harus berterima kasih kepada sarjana Belanda Dr.J.J.M De Groot, dll dan banyak sarjana Tiong-Hua seperti Xie Qing-gao, Lin Feng-chao, Yu Lan-xin, Wen Xiong-fei, Luo Xiang-lin dan Yuan Bing-ling, dll, yang telah banyak melakukan penelitian tentang hal ini. Buku ini adalah hasil penelitian sistematis yang dilakukan berdasarkan sejumlah data – data yang dikumpulkan dan disusun oleh penulis selama beberapa tahun, dengan harapan dapat memberikan referensi kepada peneliti peneliti lain di bidang ini. Saya juga berharap dapat melihat lebih banyak orang yang ikut melakukan penelitian di bidang ini. Sehingga kelak bisa mendapatkan hasil penelitian yang lebih banyak dan lebih baik.

(26.Juni.2014. Jakarta)

(Terjemahan oleh Stephen Sanjaya , Periksa oleh Djoko Susilo)

引言

清朝乾隆年间，广东嘉应州石扇堡人罗芳伯，与同乡百余人结伴南渡，乘船来到西婆罗洲的坤甸，与早期抵达之数万华人一起，开金矿、耕田地，谋求生存和发展。罗芳伯凭借其过人的胆识和能力，六年间领导手下的同胞几经内部兼并斗争，又与番人之间几次征战，在东万律一带建立起一个“地广八百里，人丁数十万”的自治政权，名为“兰芳公司”。罗芳伯被推举为领袖，名号称为“大哥”，对外则称“兰芳大总制”。兰芳公司在所辖地方设置政府，设卡征税，开埠殖民，俨然一个独立自主的王国。罗芳伯逝世后分别由江戊伯、阙四伯、宋插伯、刘台二、刘阿生等人继任，传十代越一百零八年，直至近代之1884年，东万律兰芳政权才被荷兰军队所灭。罗芳伯在位十九年，华侨尊称其为“坤甸王”。

石扇是我的故乡，那里由于山多田少，地薄和缺水影响农业收成，自古就有许多乡民远走南洋谋生。先祖父昆麟公曾侨居荷属亚齐十八年，以裁衣为业；先父华贵公也曾侨居英属马来亚和法属安南十余年，以教书为生。家族中有四位叔伯是在南洋出生，少年回国读书后留在家乡娶妻成家。有三位叔伯在故乡出生，少年时代跟随水客赴南洋学做生意，中年后又携男带女回乡安家。我的少年生活充满了南洋气息，自小我就听父老讲述“坤甸王罗芳伯”的传说和南洋的异国风情故事。1963年我在梅北中学上初三时，教室就设在“罗芳伯纪念堂”的楼上。一楼正厅墙上有一方石碑，碑上刻有《西婆罗洲大唐总长罗公芳伯纪念碑记》，碑的上方镶嵌一幅白底素描的“坤甸王罗芳伯”瓷像，下方有一篇用文言文写作的像赞。我每天上楼下楼都能看见碑记和像赞，很想搞清楚罗

芳伯如何在海外“建国称王”的史实，碑上那些词句至今仍能记得一些。从那时起我处处留意书报上有关罗芳伯和南洋华人的报道，有机会时也偶尔搜集一些资料，梦想有朝一日考上大学历史专业，毕业后能进入这个领域做一些研究工作。

初中毕业后我考入梅县高级中学，高中毕业前却遇上了文革风暴，在“砸烂旧世界”的狂热中一切梦想都化成了泡影。此后几十年国家发生多次政治运动，所有关于罗芳伯的历史资料和文物都被销毁，国内有关罗芳伯及其所创建的东万律兰芳政权之学术研究也销声匿迹。而今即便在罗芳伯的故乡梅县石扇镇，年青一代已经很少人知道罗芳伯的故事，许多中老年人也仅仅知其名而不知其详。而在国内其它地方，知道罗芳伯和兰芳公司的人恐怕更少。

直至上世纪七八十年代以后，中国社会才进入拨乱反正和改革开放时期，学术界逐渐解放了禁锢的思想，政府有关部门也放宽了限制，华侨历史领域的研究才逐渐复苏。恢复高考后我却阴差阳错地修读了物理专业，毕业后进入电子行业，在工厂担任工程师做起了产品研发工作，随后又进入管理阶层，一直在企业忙碌地工作。这期间虽然偶尔在报章见到这一类题材的报道，也看到有一些研究文章在报刊上发表，自己却苦于“业不在其中”而无暇多顾。进入二十一世纪以后，由于互联网技术的发展和应用的普及，许多人在网上展开华侨历史的讨论，一时间真是百家争鸣，罗芳伯和兰芳公司的话题也逐渐热络起来。然而稍加留意则发觉其中发表意见的作者鱼龙混杂，有些所谓研究文章竟然信口开河，胡编乱造，令人目不忍睹。一直到近年退休后有了自己支配的空余时间，我将十几年来搜集的资料加于整理，又亲临实地调查考察，尝试做一些研究工作。以求挖掘证据，厘清谬误，还原真相，让世人了解历史上真实的罗芳伯和兰芳公司。